

**Інститут Східної Європи
Eastern-European Institute**

Євген Ширяєв

**Міжнародна Академія Наук Євразії
у 1994-2020 роках
Нарис з стародавньої історії Одеси**

Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020р.

**Друкується за рішенням Кафедри українознавства
Інституту Східної Європи, протокол № 1 від 3 січня 2020 р.**

**За редакцією завідувача Кафедрою українознавства, директора
Інституту Східної Європи, доктора історичних наук, професора,
академіка Академії Наук Вищої Школи України,
академіка Міжнародної Академії Наук Євразії Віктора Ідзьо**

Рецензенти:

Калакура Я. - доктор історичних наук, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Кононенко П. - доктор філологічних наук, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Кононенко Т. - доктор філософських наук, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Недюха М. - доктор філософських наук, професор Кафедри українознавства Інституту Східної Європи.

Огірко О. - доктор філософії, професор Кафедри українознавства, Інституту Східної Європи.

Партико З. - доктор філологічних наук, професор Кафедри українознавства, завідувач відділення «Філології та журналістики» Інституту Східної Європи.

Пасічник В. - доктор наук з державного управління, професор, завідувач Кафедрою європейської інтеграції Інституту державного управління Національної Академії державного управління при президенті України, професор відділу «Міжнародної громадянської співпраці» Інституту Східної Європи.

Хитрук В. - кандидат філологічних наук, доцент Кафедри українознавства, завідувач відділення «Санскритології», виконуючий обов'язки професора, керівник Карпатського відділення Інституту Східної Європи.

Євген Ширяєв.

**Міжнародна Академія Наук Євразії у 1994-2014 роках. Нарис з стародавньої історії
Одеси. Наукове видання. - Львів, «Вид. Інституту Східної Європи», 2020р. - 22с.**

ISBN 978-966-8067-43-10

Наукові праці члена Українського Історичного Клубу, доктора технічних наук, професора Кафедри українознавства Українського державного університету міста Москви, президента Міжнародної Академії Наук Євразії Євгена Ширяєва «Міжнародна Академія Наук Євразії у 1994-2020 роках. Нарис з стародавньої історії Одеси» досліджують проблему розвитку МАНС та історію української Одеси на джерелах сконцентрованих в архівах та бібліотеках РФ.

ISBN 978-966-8067-43-10

© Євген Ширяєв, 2020р.

**З працею можна познайомитися на сайті Інституту
Східної Європи – www.easterneurope.nethouse.ua**

Зміст

Міжнародна Академія Наук Євразії у 1994-2020 роках.	4
Нарис з стародавньої історії Одеси.....	11

**Президент МАНЄ Євген Ширяєв на засіданні
Вченої Ради та презентації колективом
Наукового Вісника УУМ.
Міжнародна Академія Наук Євразії
у 1994 -2020 роках**

Міжнародна Академія Наук Євразії (МАНЄ) є суспільною організацією, співдружністю відомих вчених, діячів культури, релігійних представників різноманітних концепцій з усіх країни світу, які об'єдналися для розгляду найбільш життєво важливих, просторово взаємопов'язаних проблем, спільних для країн Євразійського континенту.

Академік Віктор Ідзьо на нараді в МАНЄ.

Міжнародну Академію Наук Євразії варто розглядати і як елітарний клуб, до якого обирають найвідоміших діячів науки, культури і релігії, обсяг наукових, культурних і духовних інтересів яких

впритул торкається нагальних потреб сучасної людини. МАНЄ нараховує більше 800 членів із 49 країн Європи, Азії, Австралії, Північної та Південної Америки. МАНЄ має два основні офіси, один з яких у Москві, другий у Парижі. Основна діяльність МАНЄ полягає в проведенні експертного оцінювання та розробці рекомендацій щодо вирішення певних завдань, запропонованих окремими країнами, співдружностями країн та міжнародними організаціями.

Головні наукові напрямки МАНЄ:

1. Дослідження просторово взаємопов'язаних процесів з використання оперативних систем отримання та передачі інформації на основі космічного зв'язку і дистанційного зондування поверхні землі за допомогою геостаціонарних та орбітальних супутників.

2. Прогнозування небезпечних для здоров'я людини та її господарської діяльності природних та технологічних процесів, а також попередження їх виникнення.

3. Об'єднання зусиль медиків та біологів у вивченні епідеміології, їх збудників та наближених до них аспектів мікробіології й гігієни.

4. Сприяння наближенню країн сходу до країн заходу в сфері економіки, культури, науки і духовних потреб.

5. Теологічні дослідження, спрямовані на пошук спільності догматів світової релігії з метою їх наближення.

6. Аналіз та експертиза різноманітних сучасних і архівних документів та матеріалів для вирішення спірних міждержавних проблем, пов'язаних із становищем етнічних, політичних та інших меж, у зв'язку із запитами відповідних країн.

Академік Віктор Ідзьо на урочистостях в МАНЄ.

За час свого існування, а Міжнародна Академія Наук Євразії утворена в 1994 році, а в 2014 році МАНЄ виповнилося 20 років, вченими МАНЄ виконано значний обсяг робіт. З окреслених вище напрямків проведено ряд міжнародних конгресів, конференцій, симпозіумів, семінарів, круглих столів у багатьох країнах Європи й Азії.

МАНЄ не обмежується лише діяльністю наукових підрозділів, а й взаємодіє з державними закладами у міжнародному масштабі. Так у Москві МАНЄ спільно з Державним комітетом Російської

Федерації з охорони навколишнього середовища була проведена Загальноєвропейська міжурядова нарада: "Розвиток системи екологічного моніторингу в Європейському регіоні". Російський науковий центр Міжнародної Академії Наук Євразії був відповідальний за організаційно-технічне й науково-методичне забезпечення робіт щодо її підготовки та проведення. Ця досить масштабна та відповідальна нарада пройшла на високому організаційному та технічному рівні. У ній брали участь 46 країн Європи та СНД.

**Творча зустріч академіка Віктора Ідзьо
з президентом МАНЕ Євгеном Ширяєвим.**

У структурі Міжнародної Академії Наук Євразії є окремі відділення духовних зв'язків між народами. Для успішного розвитку діяльності цього відділення МАНЄ уклала більш тісні контакти з духовними ієрархами світової релігії. Деякі відомі діячі світових релігій є членами академії. МАНЄ підтримує зусилля церкви, спрямовані в руслі духовності та гуманності. Взаємодія науки, мистецтва та релігії дає змогу плідно впливати на життя суспільства для утвердження в ньому моральних цінностей. Спостерігається глобальний занепад культури, моралі, духовності, і це, як наслідок, є проявом у суспільстві насилля та безмежної жорстокості. У цьому, як не дивно, не найменшу негативну роль відіграє сучасне кіномистецтво, телебачення, засоби масової інформації.

Міжнародна Академія Наук Євразії ставить за мету всіляко протидіяти пропагуванню у сучасному мистецтві агресії та жорстокості. Вона у пошуках шляхів пробудження у людині, особливо у молодого покоління, почуття доброти, честі, порядності, власної гідності. МАНЄ об'єднує вчених багатьох країн світу, головним чином із Євразійського континенту. Таке широке об'єднання вчених дає можливість вирішувати велику кількість проблем від локальних до глобальних, які вимагають залучення великого обсягу різноманітної інформації та фахівців певних галузей. Головна мета, яку ставить МАНЄ, це розгляд найбільш нагальних актуальних проблем сучасної людини. У цьому

зв'язку не випадково у планах МАНЄ превалюють такі напрямки, як профілактика медицини, епідеміологія, екологія, геоінформатика, аерокосмічні засоби дистанційного зондування.

На сьогодні перед МАНЄ, як і перед всім людством, найважливішою проблемою є вивчення природних та техногенних катастроф, соціально-економічних криз та їх прогнозування.

Сильні землетруси, які пройшли останніми роками на сході та півдня Азії, озонові прогалини, потепління, як наслідок парникового ефекту, катастрофічна повінь, економічна криза, яка у недавньому майбутньому сколихнула країни східної Азії та багато іншого потребують кардинального підходу до їх вивчення та прогнозування. Вочевидь, що окреслені катастрофічні явища, які відбуваються, мають глобальний регіональний характер.

Виникла необхідність проаналізувати ці процеси не в окремих країнах чи регіонах, а по всій земній кулі у зв'язку з тим, що вони пов'язані глобально. Це однаковою мірою стосується і вирішення екологічних проблем, до яких входить забруднення світового океану та повітряного простору. Для їх успішного вирішення слід об'єднати зусилля вчених усіх континентів планети.

Проведений у Києві Міжнародною Академією Наук Євразії міжнародний конгрес "Актуальні завдання запобігання глобальної соціально-економічної та політичної кризи", підтверджує, що слід залучати до гуманітарних проектів і визначних

вчених-українців. За таких обставин МАНЄ ось уже на протязі більше ніж десятиліття активно координує та співпрацює з Українським державним університетом міста Москви та Українським Історичним Клубом міста Москви, ректором УУМ, головою УІК В.С. Ідзьо.

**Академік Міжнародної Академії Наук Євразії –
доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо**

До лав Міжнародної Академії Наук Євразії (МАНЄ) прийнятий, визначний вчений сучасності, українець, ректор Українського державного університету, голова Українського Історичного Клубу Москви, доктор історичних наук, професор, віце-президент АН “Трипільська Цивілізація”, академік Академії Наук Вищої Школи України, професор УУМ, ЛНАУ та УЛС, директор Інституту Східної Європи, завідувач Кафедри українознавства.

Академік МАНЄ В. Ідзьо, Президент МАНЄ Є. Ширяв під час вручення Диплому МАНЄ.

Слід наголосити, що академік Віктор Ідзьо - засновник ряду наукових журналів, а це: Науковий Вісник Українського Історичного Клубу міста Москви, Науковий Вісник Українського державного університету міста Москви, науковий журнал Кафедри українознавства Інституту Східної Європи

“Українознавець”, автор майже 1000 наукових праць, наукових відкриттів, більше 70 монографій...

Запрошення Віктора Святославовича Ідзьо, як невтомного вченого до лав МАНЄ є виявом поваги МАНЄ до його наукової діяльності.

З діяльністю академіка Міжнародної Академії Наук Євразії В.С. Ідзьо, його друзі, історики, філологи, лінгвісти та географи, академіки МАНЄ, пов'язують випуск Наукового Вісника МАНЄ, проведення міжнародних наукових конференцій та багато інших міжнародних наукових заходів...

Список використаних джерел та літератури:

1.Є.Ширяв.Міжнародна Академія Наук Євразії у 1994-2014 роках. Науковий Вісник Українського Університету в Москві. - М., 2015. - Том XX. - С.214-215.

2.С.Васюта, В.Кабузан, П.Кононенко, М.Недюха, Є.Ширяєв. Віктор Ідзьо. Академік Міжнародної Академії Наук Євразії. Бібліографічний довідник. До 50 - ти річчя з дня народження (1960 - 2010рр.). - Москва, 2011. - 64с.

Нарис з стародавньої історії Одеси

Одеса відноситься до тих небагатьох міст з світовою відомістю, які не дивлячись на свою молодість, мають свою надзвичайно багату на події історію.

Одеса, одне із найпрекрасніших міст, сьогодні вільної, незалежної України.

Якщо взяти до уваги історію стародавньої Одеси, то територія сучасної Одеси була заселена ще до нашої ери переселенцями із Еллади, стародавньої Греції. На території Одеси знаходилося древньогрецьке поселення “Пристань Істрія” і Ісіаконів “Ісіакон” та поселення “Одесосс”, де останнє і відродило стародавню назву нового міста.

На північно-східній окраєні Одеси біля Тилігульського лиману розмістилось старогрецьке поселення Скопелі та Одессос чи Ордісос.

В основному мешканці цих поселень переселенці греки займалися торгівлею, землеробством, скотарством та торгівлею. Як передбачають вчені, на цій території, була невелика торгова факторія, яка вивозила з Причорномор’я у великі міста Тавриди (Криму) вироблені товари та продукти землеробства. Таким чином у мореплавстві, труді і торгівлі ці поселення профункціонували близько тисячі років і тільки III - IV століттях нашої ери були призупинені в розвитку внаслідок навали азійських кочовиків.

Таким чином старогрецька політична, економічна, сільськогосподарська та культурна спадщина Одеси

була асимільована азійськими племенами, хоча їх діяльність залишилась а епосі та історичній спадщині Причорномор'я на довгі віки.

На цьому давньому поселенні, яке зберегло вогнище економічного життя до V - VI століття нашої ери поселились слов'яни – анти, які розвинули попередні землеробські традиції греків-еллінів.

З IX століття нашої ери на цій же території утвердилось поселення слов'ян – тиверців, які своєю економічною, політичною та культурною організацією у X столітті ввійшли до складу Київської Русі.

Така сукупність розвитку регіону на якій в подальшому постав татарсько - турецький Хаджібей а у подальшому Одеса дає право наголосити, що власне цей регіон Причорномор'я був контактним між старогрецькою, та слов'янською цивілізаціями.

В подальшому слов'яни - тиверці були витіснені кочовими племенами на північ в район Середнього Дніпра, Буга та Дністра – печенігами, торками, половцями – куманами, зщо появилися тут після падіння Хозарського каганату.

Зділно свідчень джерел, на території Одеси згадуються населені пункти в XIII - XIV століттях.

Так польські акти XIV століття наголошують , що регіон Причорномор'я, з заселеними поселеннями, де пізніше виникла Одеса, знаходидлися у володіння Великого князівства Литовського.

Приблизно в XV столітті цю територію захоплюють татари. Тут за допомогою Турецької

імперії складується татаро - турецьке укріплене торгове місто з маяком - Хаджібей (Качібей).

Внаслідок економічного розвитку в кінці XV століття Хаджібей (Качібей) перетворився на велике торгове місто Причорномор'я, яке вело торгівлю не тільки з містами Північного Причорномор'я, але й з столицею Турецької імперії містом Стамбулом.

Згідно угоди польського короля Сігізмунда – Августа з кримським ханом Саїб - Гіреєм, який був заключений в 1540 році, польські, литовські, руські купці, запорізьські козаки які торгували з Хаджібеєм і з цієї метою і їздили до міста за сіллю, повинні були платити, за це податки татарському хану.

З кінця XVII століття місто Хаджібей окрім укріплених стін мало свою морську та торгову факторію з гаванню в яку прибували турецькі кораблі. Власне з цього часу турки почали тримати в гавані Хаджібея невеликий, як торговий так і військовий флот.

З 1764 року, коли місто Хаджібей повністю перейшло в управління турецького султана тут була побудована фортеця Ені - Дуңья (Новий Світ).

Починаючи з 1764 року на Хаджібей постійно робили напади запорозькі козаки, однак втримати свої позиції в Хаджібеї їм не вдавалось, турецька армія вибивала їх і зову заволодівала як містом так і фортецею.

Починаючи з 1769 року на Хаджібей багаторазово нападали запорізькі козаки, оскільки місто утримувало в рабстві багато українських бранців,

яких татари вивезли внаслідок полону з України на причорноморські торжища.

Слід наголосити, що в період татарсько - турецького панування в Одеському регіоні, де ключовим центром б в той час було місто Хаджібей, українці в районів Хаджібея, майбутньої Одеси, проживали у стародавніх поселеннях Усатово і Чубаївка.

В зв'язку з напруженими політичними відносинами Росії з Туреччиною у XVIII столітті, турки досить сильно укріпили місто Хаджібей.

Однак це не спасло їх панування в Причорномор'ї. Внаслідок наступу російських військ та штурму міста, 14 вересня 1789 року фортеця та місто були взяті корпусом генерала Чудовича та козацькими військами під керівництвом Чапіги та Головатого і перейшли у володіння Російської імперії.

Слід наголосити, що першим військовим корпусом, що почав штурм міста Хаджібей був генерал - майор, іспанський дворянин за походженням, Де – Рібас.

Згідно умов Ясського договору між Туреччиною та Росією, який був укладений 21 грудня 1791 року Хаджібей остаточно перейшов у володіння російської монархії.

При розгляді питання подальшого розвитку міста Хаджібея пропонувалось на його території розмістити військових моряків, однак для захисту території з моря у 1793 році була побудована чи відновлена стара фортеця.

У 1794 році указом від 27 травня Катерина II, місто Хаджібей було перетворено у військово - торгове місто. Тут було побудовано чи відновлено, як це було за турків, військову та торгову гавань. В місті була утворена біржа для міжнародної торгівлі.

Комадувачем майбутньої військової та торгової гавані був призначений генерал Де - Рібас, який у співпраці з військовими інженерами, зокрема підполковником Де - Воланом, вів будівництво майбутньої Одеси. Через декілька місяців Хаджібей був перейменований в Одесу, оскільки історики і етнографи зуміли довести Катерині II, що нібито на території Хаджібея в минулому знаходилось старогрецьке поселення - місто Одессос.

Таким чином, наукові висновки тогочасних істориків переконало в вірності їх досліджень Катерину II, тому дата її указу про перейменування Хаджібея і являється днем народженням сучасної української Одеси.

**Президент Міжнародної Академії Наук Євразії -
Євген Ширяв**

Список використаних джерел та літератури:

- 1.Е.Ширяев. Одессе 200 лет. Москва, 1993. - С.1-2.
- 2.План города Одессы. Издание Картографического Заведения А.Ильина.- С- Петербург 1888.
- 3.Е.Е.Ширяев. Славянизация балтов. Науковий Вісник Українського Університету в Москві. - М., 2003. - Том III. - С.127-130.
- Є.Шіряєв. Нарис з стародавньої історії Одеси. Науковий Вісник Українського Університету в Москві. - М.,2010. - Том XV. - С.139-141.

**Президент Міжнародної Академії Наук Євразії -
Євген Ширяєв на засіданні Вченої Ради
Українського університету міста Москви**

Наукове видання

Євген Ширяєв

**Міжнародна Академія Наук Євразії
у 1994-2020 роках
Нарис з стародавньої історії Одеси.**

Подано до друку 14.05.20 р.
Підписано до друку 15.05.20 р.
Формат видання 60/ 84 1/16. Папір
офсетний. Умовн.друк.арк.10,25
Зам.56. Тираж 300 екз.

**Львів,
«Видавництво Інституту Східної Європи»,
2020р.**

**E-mail:ukrainoznavezz@ukr.net
www.easterneurope.nethouse.ua**

Академік Міжнародної Академії Наук Євразії - Віктор Ідзьо
Президент Міжнародної Академії Наук Євразії - Євген Ширяв